

Document polític

Model Energètic

Quin és el model energètic actual:

- **És l'exemple clar d'un oligopoli:** Unes poques empreses multinacionals, com Iberdrola, Endesa o Naturgy, concentren el poder en el mercat elèctric i controlen la majoria de la producció, transport, distribució i comercialització d'electricitat. Això els permet establir preus molt per damunt dels costos de producció i operació, i així obtenen grans beneficis a costa de les famílies i l'economia productiva.

- **Encara està sustentat en gran mesura sobre energies fòssils:** En 2021, la generació d'energies renovables va suposar només un 48,4% del total del mix energètic, sent la resta a base de carbó, petroli, gas i altres fonts d'energia fòssil, i nuclear.

- **Un model que ara planteja la implantació de les energies renovables a través de macroplantes, amb producció concentrada de l'electricitat en llocs allunyats d'on aquesta es consumeix:** així l'oligopoli elèctric s'assegura de conservar el seu poder sobre el mercat elèctric, al temps que ocupa grans superfícies de sòl agrari o natural al món rural, desvertebrant els pobles i els ecosistemes perquè les multinacionals engreixen els seus beneficis. A més, la distància entre el lloc d'ubicació de les macroplantes i les ciutats on es concentra el consum, implica la instal·lació de molts quilòmetres de línies de molt alta tensió, que no sols generen impactes ambientals i paisatgístics importants sinó que també comporten pèrdues d'energia durant el transport que poden arribar al 30% de l'energia produïda.

- **Les conseqüències per a la ciutadania:**
  - o Un alt preu en la factura de l'electricitat, facilitat pel sistema de fixació de preus de l'electricitat, agreujat ara per la guerra d'Ucraïna, que impacta sobre el teixit productiu i les famílies, generant una inflació elevada.

- Manté la dependència de la ciutadania i el teixit productiu de les decisions d'unes grans multinacionals que sols miren per maximitzar els seus beneficis, en detriment de l'interès general.
- Tant la ciutadania com el teixit productiu són mers consumidors passius, cada vegada més vulnerables davant les decisions de les grans multinacionals elèctriques.
- Incrementa la desvertebració socioeconòmica i ambiental del territori, carregant sobre les comarques d'interior (despoblades pel desequilibri territorial i la situació d'inequitat d'accès a drets dels seus habitants als que els condemnen les institucions) el sacrifici del sosteniment de la producció i transport de l'electricitat, per satisfer les necessitats de les zones més poblades i econòmicament més pròspères.
- Degradació del territori i pèrdua de biodiversitat i paisatges, a l'ocupar milers d'hectàrees amb plaques fotovoltaïques i línies de molt alta tensió per a l'evacuació de l'electricitat generada.
- Reducció de les oportunitats econòmiques i la qualitat de vida de la gent que hi viu al món rural.

Quin és el repte energètic al que ens encaminem? La neutralitat

- Davant l'emergència climàtica, Europa s'ha marcat la fita d'aconseguir la neutralitat d'emissions en 2050. **En eixe any, tota l'energia que es produisca ha de ser neta, sense emissions de CO2.**
- Al País Valencià, per arribar a aconseguir la neutralitat en 2050, **tenim un objectiu intermedi que pel 2030 és produir 6.000MW d'electricitat a partir d'energia solar (l'equivalent a l'energia per a 3 milions de llars).**
- Un recent estudi de l'IVACE, desenvolupat per l'Institut Tecnològic de l'Energia, estima que mitjançant la instal·lació de plaques fotovoltaïques en els sostres i cobertes ja existents i viables tenint en compte les condicions d'orientació, ombreig i insolació, **es podria assolir una potència instal·lada de 14.000 MW sobre el 40% del total de la superfície de sostres i cobertes al País Valencià. És a dir: només amb una part dels sostres i les cobertes industrials ja construïdes podríem duplicar l'objectiu marcat.**

En eixa transició energètica cap a la neutralitat, què estan fent les multinacionals energètiques i els seus lobbies en la política i l'opinió pública?

- Les grans multinacionals elèctriques volen mantenir la seua posició dominant en el mercat energètic, tenint sota el seu control la producció, transport, distribució i comercialització de l'electricitat, i d'aquesta manera, controlar tant la quantitat generada com el preu de l'electricitat, per guanyar grans beneficis, que any rere any baten records, mentre la majoria s'empobreix.
- Per això volen imposar el seu model de producció d'energies renovables concentrat en grans macroplantes fotovoltaïques i macroparcs eòlics. **L'objectiu és canviar la tecnologia per produir electricitat però que tant el control de l'energia i els beneficis continuen en les seues mans.**

Què volem i plantegem Compromís? Un nou model energètic Valencià

Volem transformar el model energètic, perquè la transició energètica estiga en mans de la gent i siga justa:

- Volem que la producció elèctrica estiga el més prop possible dels usuaris finals, és a dir de les famílies i el teixit productiu, a través d'un model descentralitzat que treballa en xarxa amb els pobles i les ciutats.

- Volem que els consumidors d'energia deixen de ser usuaris passius del mercat elèctric i es transformen en actors protagonistes que intervinguen activament en el mercat elèctric, a través de l'estalvi i l'eficiència energètica, l'autoconsum, la generació distribuïda i les comunitats energètiques locals.
- Volem que el model energètic estiga al servei de la ciutadania, prioritzant els beneficis socials, ambientals i econòmics de la majoria, a través de la participació activa de totes les persones i de les administracions públiques en el mercat elèctric, així com la baixada del preu de l'electricitat que suporten els usuaris.
- Volem minimitzar els impactes ambientals, territorials i paisatgístics del nou model energètic, prioritzant l'ocupació de cobertes i sostres d'edificacions, públiques i privades, i d'aparcaments, sòls ja artificialitzats i degradats, com també aprofitant infraestructures existents com canals, basses de reg, etc.

Com aconseguir el canvi de model?

1. Reduint l'energia que necessitem: com?

- Rehabilitant sostres, parets i finestres per tenir cases i edificis més eficients i aïllats.
- Revisant al manera en què utilitzem l'energia en la nostra llar i incorporant actituts i tecnologies d'estalvi d'energia.
- Impulsant més i millors opcions de transport públic i de mobilitat no motoritzada per a totes les persones, perquè no hagem de dependre del vehicle privat en les activitats del dia a dia.
- Impulsant la relocalització d'empreses al nostre territori i processos de producció més eficients i estalviadors d'energia.
- Impulsant pobles i barris multifuncionals, on els serveis públics, el llocs de treball i el teixit comercial siguen pròxims i accessibles.

2. Generant l'energia als nostres sostres i en les nostres mans: com?

- Impulsant i prioritzant la producció d'energia en els sostres dels habitatges, de les edificacions industrials o de serveis, i dels edificis públics, per aprofitar el potencial tècnic d'energia fotovoltaica que tenim al País Valencià, estimat en 14.000 MW (segons l'informe IVACE).
- Promovent la creació de comunitats energètiques locals, en les quals les entitats locals, les empreses i les famílies poden participar compartint no sols l'energia produïda localment sinó també serveis d'eficiència energètica, emmagatzematge d'energia, etc.

3. Aprofitant superfícies artificialitzades per instal·lar plantes de xicoteta grandària, per dels llocs de consum de l'electricitat: com?

- Fent servir sòls industrials sense desenvolupar, sòls urbans sense edificar i sòls degradats per instal·lar plantes solars que produïsquen energia de proximitat. Al País Valencià tenim més de 50 Milions de metres quadrats de sòl urbà i industrial sense ús en centenars de polígons i PAIs no construïts que tenen un enorme potencial de generació al costat mateix d'on es consumeix: ciutats i indústries. **Convertint en plantes fotovoltaiques els solars industrials i urbans sense ús que omplien el País Valencià podríem generar vora el 30% de l'objectiu marcat pel 2030.**
- Cobrint grans canals artificials de transport d'aigua i basses de reg, que no tinguen funcions ambientals.

- Instal·lant marquesines fotovoltaiques o cobrint amb plaques solars les existents en els aparcaments exteriors, com ja preveu la llei valenciana de canvi climàtic i transició ecològica
- Utilitzant superfícies sense ús com les superfícies superiors dels nínxols en els cementiris (com estem fent al projecte Rèquiem in Power, de l'ajuntament de València).

Què estem fent per a aconseguir-ho?

1. Reduir l'energia que necessitem

- Actuacions per a la regeneració urbana i edificis amb criteris d'eficiència energètica, amb un total de 124,8 milions € en el pressupost de 2023.
- Inversions per a la rehabilitació d'habitatges per millorar la sostenibilitat energètica a l'interior de la llar (Pla Renhata), amb 4,6 milions en el pressupost de 2023.
- Bonificació de les taxes per emissions de CO₂ a les empreses que acrediten inversions certificades per a la reducció de gasos contaminants.

2. Generar l'energia als nostres sostres

- Ajudes de 5 milions d'euros per a la creació de comunitats energètiques locals
  - Assessorament des de l'IVACE per a la posada en marxa d'aquestes comunitats energètiques locals
  - Ajudes a la instal·lació i emmagatzematge de renovables en el sector residencial amb 42,37 milions d'euros, fins a desembre 2023, Fons Next Generation EU.
  - Ajudes a l'autoconsum d'empreses amb 9,1 milions d'euros.
  - Ajudes als ajuntaments a impulsar les renovables, amb 3 milions d'euros.
  - Implantació fotovoltaica en sostres d'edificis públics amb 6,35 milions d'euros, fins a desembre 2023, Fons Next Generation EU.
  - Posada en marxa del Projecte ZERO per instal·lar plaques fotovoltaiques en 117 instituts del País Valencià en una primera fase, que beneficiarà entre 5000 i 8000 famílies.
- **Amb aquestes polítiques, quan acabe 2022 estarem generant ja, només amb autoconsum a partir d'energia fotovoltaica, més de 370 MW d'electricitat, més del 6% de la potència solar que hem d'assolir en 2030. Hem avançat molt però volem fer-ho més ràpid i millor per això plantegem aquest pla integral per un nou model energètic Valencià.**

3. Aprofitar superfícies artificialitzades per instal·lar plantes de xicoteta grandària

- Continuar accelerant els projectes fotovoltaics impulsats per comunitats energètiques locals i cooperatives energètiques
- Prioritzar sòls industrials i degradats per implantar projectes fotovoltaics.
- Garantir la protecció ambiental, territorial i paisatgística, i aturar els projectes que no compleixen amb aquesta protecció.
- Continuar lluitant perquè el govern central lleve els obstacles regulatoris al desenvolupament integral de les capacitats de les comunitats energètiques i l'autoconsum. Ja hem aconseguit que la distància permesa per l'autoconsum passe dels 500 m previstos en la regulació de 2019 a 1 Km en 2022, i continuarem treballant perquè el Ministeri de Transició Ecològica complisca amb la paraula donada i l'amplie al menys fins els 2 Km, com venim defensant des de fa anys, com ja ocorre en altres països europeus.

Què farem per a continuar aprofundint el canvi de model?

1. Crearem l'Agència Valenciana de l'Energia

- Per donar suport i impulsar les iniciatives de generació i emmagatzematge a partir d'energies renovables, la seua distribució i comercialització; aprofitant sostres i espais públics com també la possibilitat de cessió de sostres privats per realitzar instal·lacions fotovoltaïques sense cost per a la ciutadania.
- Per aprofundir en l'aplicació de mesures d'estalvi i eficiència energètica en les administracions públiques valencianes i, a través de les polítiques públiques sectorials, en el sector privat.
- Per impulsar amb la participació activa del sector públic valencià els projectes de generació i aprofitament d'energies renovables que beneficien les famílies i el sector productiu valencià, abaratint el cost de l'energia que han de suportar i garantint a totes les persones el dret d'accés a l'energia per portar una vida digna.

2. Reduir l'energia que necessitem

- Les noves edificacions i rehabilitacions integrals hauran de complir amb els estàndards d'eficiència energètica i comptaran amb plaques solars per a l'autogeneració als sostres (llei canvi climàtic)
- Acompanyarem als sectors productius en la innovació per reduir el seu consum energètic i afavorir la descarbonització.
- Continuarem invertint en eficiència i estalvi d'energia en l'enllumenament públic i prevenció de la contaminació lumínica.
- Millorarem de la xarxa i el servei de transport públic garantint preus assequibles a totes les persones
- Millorarem de la infraestructura ciclista per permetre la mobilitat no motoritzada no sols dins els pobles i les ciutats sinó també a escala comarcal i metropolitana.

3. Generar l'energia als nostres sostres

- Continuarem donant suport financer i tècnic per a la implantació d'instal·lacions fotovoltaïques i l'emmagatzematge distribuït tant al sector residencial com industrial i de serveis, especialment a través de comunitats energètiques locals
- Incrementarem els recursos humans i materials de l'administració per accelerar al màxim la implementació de l'autoconsum, individual i compartit, al País Valencià.

- Abordarem les modificacions de la regulació de protecció del patrimoni històric per facilitar que en els casos en què la instal·lació de plaques fotovoltaïques en sostres no soscave els valors i aspectes dels edificis objecte de protecció, aquestes instal·lacions siguin possibles i àgils.
  - Desenvoluparem i estendrem l'abast del Programa ZERO, plantejant projectes anàlegs per a altres equipaments públics.
- **Objectiu: arribar als 6.000MW d'energia solar amb autoconsum en 2030.**

4. Aprofitar superfícies artificialitzades per instal·lar plantes de xicoteta grandària

- Prioritzant la tramitació dels projectes fotovoltaïcs en sòls industrials, urbans sense edificar i en aquells que estiguen ja artificialitzats o degradats (com a abocadors segellats, mines o canteres).
  - Prioritzant els projectes desenvolupats a través de comunitats energètiques o cooperatives, on es garantisca la participació i el benefici de la població local.
  - Abordarem projectes de instal·lacions d'energies aprofitant grans infraestructures com ara els grans canals de transport d'aigua o els ports de competència autonòmica
  - Garantint que en els sòls protegits pels seus valors ambientals, agraris i paisatgístics no es podran instal·lar projectes fotovoltaïcs que soscaven aquests valors.
  - Garantint la participació dels ajuntaments i la població afectada en els processos de decisió per determinar la viabilitat dels projectes fotovoltaïcs que suposen l'ocupació de grans extensions de sòl.
  - Establint la capacitat de càrrega del territori per suportar instal·lacions fotovoltaïques, de manera que les instal·lacions siguin compatibles amb les activitats agràries, la conservació de biodiversitat, el paisatge i la infraestructura verda.
- **Objectiu: complementar, amb instal·lacions modulars, participades, plurals i xicotetes, els 6.000MW d'energia solar amb autoconsum en 2030.**

